

PRENUMERATA:

wieloletnie we Lwowie
13-00 K, z dostawą do domu
15-00 K, z przesyłką w Pol-
sce 15-00 K. (Mk. 8-00), w
innych państwach K 17-50
Za zmianę adresu do-
placa się 60 h.

Cena pojedynczego
numeru na całym
obszarze Polski

60 hal.
(30 fen.)

KURJER LWOWSKI

wychodzi codziennie o godz. 6 rano, w poniedziałek o godz. 11 rano

CENY OGŁOSZEŃ:
Ogłoszenia za 1 wiersz
nonp. lub jego miejsce K 1.
Paski na str. tekst. o 100%
drożej. „Nadstawie” i
„Nekrologja” za wiersz
nonp. 3 k. — „Komunikaty”
i wiad. pryw. po kronice za
wiersz nonp. 5 k. Drobne
ogł. po 30 h. od wyra-
zu zwykłym drukiem a po
60 hal. tłustym drukiem.
Dla poszukujących pracy
zwykl. druk. po 30 h., tłus-
tym po 40 h. Ogłoszenia
na niedzielę i święta o
100% drożej.

Redakcja przy ulicy Ossolińskich 1. 15. Administracja przy ulicy Chorążczyzny 1. 26. — Redaktor przyjmuje wyłącznie między godziną 12—1. Biura Administracji otwarte codziennie od godziny 6-ej rano do godziny 6-ej wieczór. — Adres dla telegramów: „Kurjer”, Lwów. — Rękopisów nie zwraca się. — Telef. redakcyjny 463. W Warszawie prenumeratę przyjmują i pojedyncze egzemplarze sprzedają: Biuro dzienników „Promień”, ul. Widok 19, oraz Admin. „Gazety Lud.”, ul. Świętochryzyska 17.

Nakładem Spółki wydawniczej „Kurjera Lwowskiego”.

Redaktor naczelny: Jan Dąbski.

Przesilenie gabinetowe.

POSZUKIWANI WINOWAJCY.

(Od naszego korespondenta warszawskiego.)

Warszawa, 16. listopada 1919.

W chwili, gdy po obaleniu rządowej formułki aprowizacyjnej przez pełny Sejm p. minister Słowiński (dyrektor syndykatu roln. w Lublinie, spekulacyjnej spółki handlowej lubelskich obszarników) opuścił Sejm i zgłosił natychmiast dymisję na ręce prezydenta Paderewskiego — zdawało się, że stoimy wobec sytuacji bardzo zaoszczędzonej, może nawet wobec dymisji całego gabinetu. Atoli rząd obecny nie traktuje żadnej rzeczy tak gorąco. P. Paderewski dymisji p. Słowińskiego — mimo, że tenże „dla postrachu” miał zaraz wyjechać do Lublina — nie przyjął, więc widocznie rząd postanowił wyczekać na dalszy rozwój wypadków. Głosowanie w Sejmie postanowiono traktować „jako przypadek”, który się da naprawić, a p. Skulski zaraz po posiedzeniu Sejmu pojechał na Zamek i tam widocznie przedstawił p. Paderewskiemu, że sytuacja nie wygląda tak groźnie. Grupa p. Skulskiego (Nar. Zjedn. Ludowe) jest zdaje się z chrześcijańską demokracją jedyną grupą w Sejmie, która utrzymuje z p. Paderewskim ściślejsze stosunki i stara się go wszelkimi siłami razem z p. Słowińskim zatrzymać. Zdaje się, że p. Słowiński jest w pewnej kombinacji z grupą p. Skulskiego.

Ponieważ trzecie czytanie nad ustawą aprowizacyjną odroczone do następnego posiedzenia i ponieważ toczą się właśnie dalsze rokowania nad stworzeniem większości sejmowej, o stateczne załatwienie przesilenia gabinetowego zostało odroczone na kilka dni. W związku z tem odroczone też dyskusje nad exposé Paderewskiego do czwartku, bo do tego czasu będzie załatwiona ustawa aprowizacyjna i wyjaśni się kwestja, czy będzie większość sejmowa czy nie.

Rząd i prasa warszawska zwała winę za najnowsze przesilenie i za „krzywienie” ustawy aprowizacyjnej na ludowców. Należy więc tę sprawę krótko wyjaśnić.

Ludowcy zgłosili i opracowali swoją formułę w sprawie kontyngentu i ta formuła opracowana i referowana przez posła Grzędzielskiego została przyjęta przez komisję aprowizacyjną. Sprawozdanie tej komisji było już wydrukowane i przedłożone Sejmowi. Na tę formułę godzili się wszyscy z wyjątkiem socjalistów i innych klubów robotniczych, które były za całkowitem sekwestrem. Tymczasem nowy minister aprowizacji na tę formułę się nie zgodził i wprowadził do niej daleko idące korektury. Niektóre kluby sejmowe, które swą opinię zmieniają, wedle wiaru rządowego, zgodzili się po długich naradach na tę formułę. Ludowcy nie mieli sposobności zaznaczyć swej oficjalnej opinii wobec projektu p. Słowińskiego, a większość ludowców głosowała na komisji aprowizacyjnej przeciw formule p. Słowińskiego. Na posiedzeniu zarządu klubu P. S. L. formułę p. Słowińskiego odrzucono i upoważniono posła Poniatowskiego do zgłoszenia poprawek na pełnym Sejmie. Tak się też stało. Poseł Poniatowski przemawiał na pełnym Sejmie, zgłosił poprawki, a więc śmieszna jest rzecz mówić o „złamaniu kompromisu” i o „nieo-
jalności” klubu Polskiego Stronnictwa Ludowego. P. Słowiński był w Sejmie i śledził zachowanie się

Bolszewicy rozgromili Kołczaka.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Moskwy. Sprawozdanie wojenne z 17. bm.: Front zachodni: Dotarliśmy do zatoki Caporia i przekroczyliśmy Ługę. Na południe stoimy dwie wiorsty na zachód od Jamburga. Front południowy: Pochód nasz trwa dalej, wojska nasze stoją 25 wiorst na północ od Kurska. Front wschodni: Przekroczyliśmy Irtyż w trzech miejscach, posuwamy się na wschód w kierunku Tatarskaja i na południowy-wschód w kierunku

Semipalatyńska. Znajdujemy się o 30 wiorst na wschód od Omska. (Siedziba rządu Kołczaka) Przy zajęciu tego miasta wzięliśmy przeszło 10.000 jeńców.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Paryża. Wojska sowieckie zajęły Omsk. Przedstawiciele państw koalicyjnych udali się do Irkucka. Kołczak przeniósł swoją kwaterę główną do Tatarskaja, 150 wiorstw od Omska.

Socjaliści czescy przyjaciółmi bolszewików.

Praga. (PAT.) Wydział wykonawczy partii socjalno-demokratycznej wydał odezwę, wzywającą rząd, aby natychmiast nawiązał stosunki z ro-

syjską radą sowiecką.

Oskarżenia w roli oskarżonych.

Hindenburg i Ludendorff prowokują niem. zgromadzenie narodowe.

Wiedeń. (PAT.) „Wt. Abend Blatt” donosi z Berlina: Dziś stanęli Hindenburg i Ludendorff przed komisją śledczą. Hindenburg przybył w dowarzystwie Ludendorffa i jego syna o godz. 10 i pół, obaj w ubraniach cywilnych. Przewodniczący Gotthein przywitał Hindenburga i podziękował mu, że nie szczędził trudu, aby stanąć przed komisją. Komisja chciała mu oszczędzić przyjazdu, jednakowoż Ludendorff obstawał przytem, aby go przesłuchano razem z Hindenburgiem. Na to odpowiedział ten podniesionym głosem: Czułem potrzebę zjawić się tutaj u boku mego wiernego towarzysza broni w tej poważnej i wielkiej chwili i jestem wdzięczny za to, że mi do tego dano sposobność i ufa wiono mi podróż. Następnie zaprzysiężono Hindenburga i Lu-

dendorffa. Obaj zaznaczyli przytem, że ich zdaniem nie są prawnie zobowiązani do zeznań, a uczynią to dlatego jedynie, aby naród niemiecki usłyszał prawdę. Na pierwszych 6 postawionych pytań „od jakiego czasu uważała naczelna komenda armii decyzję co do nieograniczonej walki łodziami podwodnymi za nieodręczalną i z jakich powodów” — Hindenburg zamiast ustnej odpowiedzi począł odczytywać dłuższy elaborat. Przewodniczący przerywał mu kilka razy, ponieważ elaborat zawierał nie tylko zeznania, ale także i komentarze o faktach. Jeden ze znawców, tajny radca Scheffer zaprotęstował przeciw temu, aby przewodniczący przerywał Hindenburgowi. Posiedzenie trwa dalej.

Dynamitowy zamach przeciw bolszewikom w Moskwie.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Amsterdamu. „Telegraaf” donosi z Londynu: Wydział obrony w Moskwie donosi, że dnia 10. bm. dokonano tam zamachu dynamitowego, przyczem wiele osób zostało zabitych i rannych. Wydział obrony obwinia

anarchistów, że organizują zamach na Rosję sowiecką. Bolszewicy urządzili napad na główną kwaterę spiskowców i wysadzili cały budynek w powietrze. Wszyscy spiskowcy mieli tam zginąć.

ludowców, widziały je i wszystkie kluby, bo to się przecież działo w biały dzień na pełnym Sejmie.

W głosowaniu poprawki ludowców odrzucono i zdawało się, że przyjdzie do głosowania nad formułą rządową. Tymczasem poseł Bresiński, robotnik z klubu chrześcijańsko-robotniczego, zgłosił wniosek (o czem mało kto wiedział), żeby utrzymać dawną formułę kontyngentową, opracowaną przez ludowców (p. Grzędzielskiego). Za tym wnioskiem głosowały nie tylko wszystkie narodowe kluby robotnicze, ale nawet socjaliści. Skoro wszystkie partie robotn. uważały ten wniosek dla siebie i dla ludności miejskiej za korzystniejszy niż projekt rządowy — więc głosowali za nim także

po pewnem wahaniu ludowcy, bo to był przecie ich własny wniosek. I wniosek ten przeszedł.

Taki jest faktyczny stan rzeczy, który można przecie stwierdzić ze sprawozdania sejmowego. I właśnie z tego bloku, z którego wyszedł wniosek p. Bresińskiego, podniosły się głosy oburzenia na ludowców, że oni „złamali kompromis”. Trudno od ludowców żądać, aby oni obalali swój własny projekt, kiedy on się pojawił z tej własnej strony, która najsilniej popiera obecnego ministra aprowizacji i kiedy za tym wnioskiem głosowały wszystkie stronnictwa robotnicze, a więc najsilniej dbające o energiczne ściąganie kontyngentu.

Niewątpliwie samo zgłoszenie i głosowanie za

ym wnioskiem ze strony tych, którzy zawierali ów słynny „kompromis”, było dowodem bezhołwstwa panującego w tych klubach, ale ludowcom żadnego zarzuku czynić nie można.

Kluby te zorientowały się w sytuacji dopiero po głosowaniu i przejściu ustawy i dla tego nie dopuściły do trzeciego czytania nad ustawą aprowizacyjną. Korzystając z tego, chce zarówno rząd, jak i kluby, popierające p. Śliwińskiego uchwałę ową zreasumować i przeprowadzić nową formułę kontyngentową. Ładnie będzie wyglądał nasz Sejm, kiedy zacznie reasumować przyjęte ustawy. To się dopiero rozpocznie anarchja na dobre!

Nie byłoby może przyszło do takiego głosowania, gdyby rząd współdziałał w pracach sejmowych. Ale poza min. Śliwińskim nie było w czasie głosowania żadnego ministra na sali, a p. Śliwiński zdaje się jeszcze nie orjeruje się w technice sejmowej. Dopiero po głosowaniu rozpoczęła się bieganina, telefonowanie między Zamkiem a Sejmem, z w gmachu sejmowym ukazał się symbol przybrzeżnego rozumu zamkowego, p. Strakacz.

Synbole zamkowe zjawiają się nieskoro aż do teraz.

Rokowania o większość sejmową.

BIORA ONE OBRÓT POMYŚLNY.

(Od naszego korespondenta warszawskiego.)

Warszawa, 16. listopada 1919.

Wczoraj od godziny 4 popoł. do 8 wieczorem toczyły się rokowania pomiędzy prezydium klubu P. S. L. a prezydium Narodowego Zjednoczenia Ludowego, N. Z. R. i klubem ks. Adamieckiego o utworzenie większości sejmowej.

Na wstępie wyjaśniono kwestję, jakiego znaczenia miało głosowanie ludowców nad ustawą aprowizacyjną: polityczne (celem obalenia gabinetu Paderewskiego), czy też rzeczowe. Ludowcy oświadczyli, że traktowali całą sprawę ze stanowiska rzeczowego.

Następnie przystąpiono do dyskusji nad programem większości. Wyszło 3 zasadnicze zagadnienia: 1) sprawę polityki zagranicznej, zwłaszcza sprawę wschodnią; 2) sprawę konstytucyjną i 3) sprawę reformy rolnej.

Co do sprawy polityki zagranicznej uzgodniono w głównych zarysach zapatrywania.

Co do sprawy konstytucyjnej zapatrywania są bardzo bliskie. Zgoda panuje co do ustroju republikańskiego, co do jednoizbowości Sejmu, 5-przemiotnikowego głosowania z kadencją 5-letnią i co do utworzenia „Straży praw” czy też „Rady starszych” z prawem wstrzymania ustaw uchwalonych przez Sejm i zwracania tych ustaw ponownie

do Sejmu. Różnice panują co do kompletowania Rady starszych. Ludowcy domagają się, aby Rada starszych była wybierana przez Sejm w liczbie 1/5—1/4 ogółu posłów z Sejmu lub z poza Sejmu w głosowaniu stosunkowym. Nar. Zjedn. Lud. domaga się, aby prócz tak wybranych członków, zasiadali jeszcze delegaci najwyższych zakładów naukowych i delegaci wyznani (5 delegatów episkopatu katol. i 3 przedstawicieli najliczniejszych z kolei wyznań). W mianie ukonstytuowania się samorządu, skład Rady starszych zostanie powiększony o przedstawicieli województw.

Ustalono, że rząd ma być parlamentarny, odpowiedzialny konstytucyjnie (indywidualnie i zbiorowo) i odpowiedzialny politycznie wobec Izby poselskiej — Nar. Zjedn. Ludowe chce zagwarantować Prezydentowi prawo „weta”.

Ustalono, że Prezydent Rzp. ma być wybierany na 7 lat przez ciało ustawodawcze z prawem rozwiązywania Izby. Ludowcy nie przyznają Prezydentowi Rzp. prawa „weta” wobec uchwał Izby poselskiej — Nar. Zjedn. Ludowe chce zagwarantować Prezydentowi prawo „weta”.

Na ogół w sprawie konstytucji porozumienie jest możliwe.

Co do sprawy rolnej Narodowe Zjedn. Ludowe po długiej debacie dało do zrozumienia, że jest gotowe do ustępstw czy zgody w sprawie maximum co do innych punktów (sprawa wielkości gospodarstw w chłopskich i sprawa upaństwowienia lasów) zaznaczyło swe nieustępliwe stanowisko.

Taki był na ogół wynik rokowań. Stwierdzić należy, że rokowania posunęły się naprzód i w całym szeregu ważnych zagadnień porozumienie osiągnięto.

Wynik rokowań będzie zakomunikowany wszystkim klubom, a dalszy ciąg rokowań odroczone do środy, ponieważ przewodcy P. S. L. wyjeżdżają we wtorek na zjazd ludowy do Poznania. We środę sytuacja powinna się zupełnie wyjaśnić, a więc we czwartek stronnictwa będą mogły zaznaczyć swe stanowisko w czasie dyskusji nad całością polityki rządowej na tle wygłoszonego już exposé prezydenta Paderewskiego.

Narady klubu P. S. L.

(Od naszego korespondenta warszawskiego.)

Warszawa, 16. listopada 1919.

W sobotę i w niedzielę obradował pełny klub P. S. L. nad ogólną sytuacją polityczną. Wszelkie urlopy na niedzielę zostały wstrzymane. Dyskusja trwała po kilka godzin. Ustalono stanowisko klubu w sprawie tworzenia większości i w sprawie zasadniczych zagadnień polityki polskiej.

Reakcja.

Warszawa, w listopadzie 1919.

II.

Zaisc mogą tylko dwie ewentualności. Albo fala reakcyjna w Europie będzie zjawiskiem zupełnie przejściowym, albo stanie się zjawiskiem trwałym, a przynajmniej istniejącym przez dłuższy okres czasu. W pierwszym wypadku z góry można przewidzieć, że z okresu reakcji, podobnie jak z okresu przewrotu najlepiej wyjdą te państwa i te społeczeństwa, w których oba te zjawiska przejawiają się w stopniu najsłabszym, gdzie najmniej zostanie zmacona linja normalnej ewolucji, spokojnego rozwoju demokratycznego i postępu. Jeśli w Europie całej fala reakcji szybko przemienie — czego się należy stanowczo spodziewać — a proces demokracji pójdzie nadal szybkim tempem, naówczas każdy wyjątek od tej reguły, stać się musi groźnym dla istnienia tego państwa. Klóre pozostanie w tyle, w klóre fala reakcji zdoła rozwol demokratyczny zatamować i utrwali się na dobre. Im doskonalszy jest rozwój państwa i społeczeństwa, tem bardziej zacieśnia się związek między ich polityką wewnętrzną a sytuacją zewnętrzną. Powiedzenie, że nie ma dziś bardziej zagranicznej polityki niż wewnętrzna, nie jest bynajmniej paradoksem. Fakt ścisłego związku między obiema temi stronami życia państwa u sankcjonowany został ostatnio (wbrew obowiązującej poprzednio teorii) przez wyznaczenie Amerykańskich Stanów Zjednoczonych, których udział w światowej wojnie motywowany był w pierwszym rzędzie mało demokratyczną formą rządów państwa niemieckiego, umożliwiającą Niemcom prowadzenie polityki militarystycznej i imperialistycznej, groźnej dla całego świata i pociągającej przez konieczność obrony, wszystkie państwa w tym samym kierunku. Obalenie monarchji w Niemczech i zastąpienie jej demokratyczną republiką, która oddając decyzję o wojnie i pokoju w ręce samego ludu, stanowiłaby gwarancję, że dalsze współzawodnictwo narodów będzie współzawodnictwem pracy a nie siły, było dla Amerykanów jednym z najważniejszych celów wojny. Orodzie prezydenta Wilsona mówiło to jasno i niedwuznacznie, i dlatego to z chwilą przewrotu w Niemczech mimo, że nie wszystkie cele wojny zostały osiągnięte, zarówno Ameryka jak i Anglja uznały za możliwe zawarcie zawieszenia broni, chroniac przez to „odrodzone” Niemcy od ostatecznej katastrofy. Czy „demokracja” niemiecka, będąca maskaradą „ad usum Delphini”, nie zgoluje im krwawej decepcji — rzecz to inna i tu do przedmiotu nie należąca.

Przykład Niemiec jest w każdym razie dosadną nauką, że jeśli każdy anachronizm jest niebez-

Nieco o p'e'niach „morawskich” i gwarze „laskiej”.

(Ciąg dalszy.)

Ze Czesi w walce swej o „czeskość” Śląska cieszyńskiego nie przebieżeli w środkach, świadczy o tem cała przeszłość dziejowa tej krainy. Tak przecie Czesi zczechizowali Śląsk opawski, w czem mieli współzawodników niegorszych w Niemczech, tak wreszcie wynarodowili inne połacie prawopolskiej ziemi śląskiej (połudn.-zach. pogranicze Śląska Górnego), a podobnie jak Niemcy, przy tej samej robocie operowali terminem Wasserpolaków, tak też i Czesi nie mogąc stanąć tam odrazu z otwartą przyszłością jako Czesi, wynależli tam Morawców, korzystając z bliskiego pokrewieństwa narzecza morawskiego z mową tamtejszych Polaków, lub wreszcie tworzyli specjalny typ t. zw. Ślązaków, jako odrębny zupełnie lud, nie mający nic wspólnego z Polakami.

W walce tej nie przebieżeli w środkach, a pomagali im stale i w uczeni czeszy. Pod przykrywką gwar morawskich przy wyzyskaniu stosunków i warunków politycznych mogli osiągnąć korzyści bardzo wielkie. Pomoc uczonej okazała się zbawiczną. W tubylczość, pierwotność i pierwotność Morawian na Śląsku pruskim niekiedy nie wątpi. Niedawno jednak są te czasy, kiedy-

to sami uczeni czeszy gminy dzisiaj „morawskie” na Śląsku górnym wliczali sami w liczbie osad polskich.

Obecnie udowodniają charakter czeski względnie morawski całego Śląska cieszyńskiego. Uczeni czeszy na zdobycie Śląska szli zawsze otwarcie i odważnie. Gwara morawska, względnie laska pozwała im iść po granice Cieszyńskiego i dalej.

Nie można się przeto dziwić, jeżeli np. w zbiorach pieśni morawskich wydanych przez Czechów, pieśni śląskiego ludu polskiego będą anektowane na rzecz narzeczy morawskich, a więc i języka czeskiego, jako tzw. gwara laska.

Dla przykładu możemy wziąć wielki wspaniały zbiór pieśni morawskich Bartosza (Bartos: Narodni Pise Moravske), wydany w Pradze w r. 1901, nakładem czeskiej akademji umiejętności. Pieśni tamże zebrane pochodzą z różnych stron Moraw, wśród nich jednak pokażną grupę zajmującą Śląsk cieszyński (Tesinsko), z którego różnych okolic (imiennie wymieniono tylko 4, a to: Siedliszce koło Frydka, Bobrek koło Cieszyna, Skoczów oraz Debówiec koło Skoczowa) podano szereg pieśni.

Materiał ten z Cieszyńskiego z małymi tylko wyjątkami nie nadaje się w zupełności do zbioru pieśni morawskich, bo jest czysto polskim. Gdyby przynajmniej autor w przedmowie usprawiedliwił wciągnięcie tych pieśni polskich do swego wydawnictwa. Nic podobnego. Zebrane pieśni „morawskie” podzielił on na kilka grup, mianowicie: A: walaska, B: słowacka, C: laska (Lassko), D: ba-

nacka, E: podhoracka i horacka, a więc według przyjętych dziś głównych narzeczy morawskich. W grupie słowackiej umieścił także pieśni z okolic Słowaczyny węgierskiej, a w grupie laskiej część Moraw północno-wschodnich, oraz Cieszyńskię, tj. obszar gwary laskiej (bez Opawskiego i Śląska górnego, z których nie podał żadnego materiału).

Jak widzimy przeto, uważał on mowę ludu Śląska cieszyńskiego wraz z Cieszyńskiem i Skoczowem za gwarę laską, należąca do gwar czesko-słowackich.

Mamy więc w zbiorze pieśni morawskich szereg pieśni czysto polskich podanych za pieśni morawskie w gwarze laskiej.

Nic tedy dziwnego, że pod nr. 114. czytamy:

„W moim ogrodzie szatwija,
modrym kwiatkiem wybija,
tam parny siadała,
a wianki wijają na dary...”

Już ten jeden przykład mógłby nam wystarczyć, aby w myśl wywodów czeskich uczonej uznać język polski za dialekt czesko-słowacki. mianowicie gwarę laską, tj. gwarę Lachów i zakończyć niepotrzebne spory i walki o plebiscyt na Śląsku cieszyńskim. O co się kłócimy, skoro „de facto” mówimy tylko gwara języka czeskiego i możemy równie dobrze wejść w skład państwa czesko-słowackiego ze Słowakami, a nawet Ruśniami, bo i tych ostatecznie z Czecho-Słowaków obrządku greckiego uznać można.

(C. d. n.)

Dr. T. E. Modolecki

pieczny (mogliaby o tem nas pouczyć historia rozbiorów, wszak podówczas byliśmy również anarchizmem w absolutystycznej Europie) — to anachronizm wsteczny jest nim w równym stopniu, jak zbyt szybka ewolucja w kierunku demokracji i liberalizmu. Jeśli zaś dla potężnych Niemiec zadowolony ich ustrój polityczny i społeczny był tak niebezpieczny, to każda inna wyspa reakcji nie ostoi się na wzburzonych fluktach procesu demokratyzacji społeczeństw, walki klas i prądów wolnościowych. Tylko płynąc z ogólnym prądem demokratycznym okręt nasz państwowy będzie mógł nosić dumną dewizę: „fluctuat — nec mergitur!”

Jeszcze niebezpieczniejsza jest ewentualność druga. Urwanie się reakcji w Europie grozi powrotem do tych podstaw stosunków państwowych, na których opierał się byt państw europejskich do wielkiej wojny. Nie można sobie wyobrazić zwycięstwa prądów reakcyjnych w polityce wewnętrznej, któreby nie odbiło się w sposób decydujący także i na układzie stosunków międzynarodowych. Ta wyższa forma współżycia narodów, którą zapowiada Liga narodów, forma, która naturalnie nie usunie walki i współzawodnictwa, lecz nada im inny charakter, z walki brzołwej siły i przemocy fizycznej uczyni ją walką pracy, energii, wytrzymałości i zrećności, walką przede wszystkim ekonomiczną, której podstawą musi być trwanie głębokiego pokoju, ład i porządek, nieodzownych warunków rozwoju handlu — ta nowa forma nie mogłaby być urzeczywistniona. Reakcja, choćby dla odwrócenia uwagi społeczeństw od zagadnień polityki wewnętrznej, musiałaby wrócić na tory militarystycznych i imperjalizmów. Wróciłibyśmy tedy do tego punktu, w którym stanęły przedwojenne Niemcy. Maszyna państwowa byłaby jedną wielką fortecą, w której obywatel zejśćby musiał do roli zwykłego kółka. Etyzizm, w najgorszym tego wyrazu znaczeniu, detyzizm pruski, święciłby tryumfy. Wyścig militarystyczny między państwami odbiłby się musiał w pierwszym rzędzie na Polsce. Chcąc dotrzymać kroku sąsiadom, Polska tem bardziej musiałaby się rujnować na armje, tem bardziej obciążony musiała obywateli podatkiem krwi i pieniędzy, im większa jest dysproporcja sil między nią a bezpośrednimi jej sąsiadami. Fakt, którego nie można dość często powtarzać, fakt, że państwo polskie tworzy na otwartej przestrzeni dwadzieścia kilka milionów Polaków pomiędzy 100 milionami ludów byłego imperjum carskiego, a nadto 70 milionami Niemców — fakt ten jest dostatecznie wymowny i w kwestji, o której mowa. Fakt ten dowodzi, że wyścig militarystyczny musiałby doprowadzić do kompletnej ruiny państwa polskiego, musiałby doprowadzić do takiego przeciążenia obywatela (a on to przecież, a nie jakiś oderwany dźwięk „państwo“, jest właściwym podmiotem), że tylko niezwykle silne napięcie uczucia patriotycznego mogłoby mu pomódz wytrwać w jarzmie, narzuconem przez zwycięstwo reakcji. Wiadomo zaś, że takie napięcie uczucia nie może być stanem trwałym. Zrećta dysproporcja sil jest tak wielka, że łatwo przewidzieć, dokądby nas taki wyścig zaprowadził.

Niepodległy byt państwa polskiego i jego normalny rozwój, zapewniający maximum szczęścia obywatelom, jest nieodłącznie związany ze sprawą demokracji i wolności w Europie i wszechświecie. Wzrost fali reakcyjnej tak długo tylko jest dla niego pozytywny, jak długo jest ona uspokojeniem po rewolucyjnych przewrotach. Z chwila, kiedy reakcja wzrosłaby do tego stopnia, że groziłaby wstrzymaniem procesu demokratyzacji i wzrostu idei wolności w Europie, staje się dla bytu państwowego Polski niebezpieczeństwem zgola nie mniejszem niż anarchja i bolszewizm. W chwili, gdy pierwsze jaskółki reakcyjne i do nas zaczynają przybywać, dobrze jest o tem pamiętać.

Alfa.

rzym żyjemy. Ministrowie działają na własną rękę, wzajemnie sobie tylko przeszkadzając. Sejmi nie mając wskazówek z góry, gubi się w debatach. Największą wadą Paderewskiego jest nieumiejętność dobierania ludzi. Z tych kombinacji premiera wynika szkoda ogólna. Opinia publiczna coraz bardziej odstępuje od Paderewskiego, w Sejmie jest on zupełnie osamotniony. Po ostatniej mowie premiera można mu dać tylko dobrą radę, by oddał się pracy publicznej na innym polu.

BANKRUCTWO POLITYKI KOALICYJNEJ W ROSJI.

(a. w.). „Kurjer Poranny“ reasumując sprzeczne poglądy, jakie panowały co do Rosji na zachodzie, przychodzi do wniosku, że polityka ententy w tej mierze skończyła się zupełnym fiaskiem.

Wspierała Denjkina, nie zdając sobie sprawy, że w ten sposób umocnia władzę bolszewicką, bo w obliczu nieprzyjaciela nastąpiła zgoda stronnictwa dotąd wrogich. Sądziła, że jest wyrocznią dla wojsk kontrrewolucyjnych, a tymczasem niemieckie sympatie grubo ją przewyższały. Straciła grunt pod nogami w Rosji południowej, gdy niemieccy komiwojażerowie zajmowali wszystkie placówki. Starła się nakłonić Finlandję, Norwęję i Estonję do przystąpienia do federacyjnej Rosji, a okazało się, że takiej Rosji nie będzie.

Niechże się choć Polska nie kompromituje, radzi „Kurjer“, i nie bredzi o polsko-rosyjskich stosunkach.

Przyjazd Naczelnika Państwa do Lwowa.

Przyjęcie na cześć Naczelnika państwa.

Na życzenie Naczelnika państwa wszystkie przyjęcia, obiady, śniadania będą jak najskromniejsze, bez zwykłej wystawności.

Odezwa do włościan polskich.

W sobotę 22. bm. i w niedzielę 23. bm. Lwów święci uroczyste dzień swego oswobodzenia, a Naczelnik Państwa, Józef Piłsudski zaszczyca miasto swą obecnością.

Włościanie polscy, którzyście tyle ofiar krwi i mienia ponieśli dla Ojczyzny, dając wyraz potrzebie swego serca, stawcie się we Lwowie, by uczcić ten gród bohaterski i powitać ukochanego Naczelnika.

W niedzielę o godz. 9 rano zbieżcie się na ul. Czarnieckiego, pl. Halickim i ul. Zybkiewicza. Złożymy hołd Naczelnikowi Niepodległej Ojczyzny, weźmiemy udział w uroczystem położeniu kamienia węgielnego pod pamiątkową Bożą Świątynię przy ul. Dwernickiego, pod kaplicę „Orlą“ i przy odwołaniu tablicy pamiątkowej na szkole Sienkiewicza.

Przybądźcie wszyscy, chłop w chłopa i stańcie karnie i w ordynku wedle wskazówek straży obywatelskiej złożonej z członków straży pożarnych Kółek rolniczych.

Za Towarz. Kółek rolniczych wiceprezes Jan Warung.

(Po informacje i dyspozycje należy się zwracać do T. K. R., ul. Mickiewicza l. 26.)

Udział młodzieży w przyjęciu Naczelnika państwa.

Na posiedzeniu komisji porządkowej uchwalono, aby ułatwić młodzieży zobaczenie osoby Najdostojniejszego Naczelnika, młodzieży szkół średnich, wydziałowych i ludowych (o ile na to pogoda pozwoli), będzie ustawiona w szpalerach, począwszy od dojazdu kolejowego do pałacu gener. delegata. Dyrekcje szkół zgromadzą młodzież dopiero w ostatniej chwili i udadzą się na wskazane miejsce. Sam przejazd zresztą Naczelnika (automobilem) nie będzie trwał długo.

Przyjęcie Naczelnika państwa

przez dowództwo okręgu generalnego odbędzie się w drugim dniu uroczystości, 23 bm. Na przyjęciu tem będą głównie sfery wojskowe, chodzi bowiem o to, żeby Naczelnik państwa mógł zetknąć z szerszą reprezentacją korpusu oficerskiego. Na obiedzie w Kasynie D. O. G. znajdują się i zaproszeni goście ze sfer cywilnych, jednakowoż ze względu na nieukończenie remontu Kasyna, w bardzo szczupłej ilości.

Przedstawienia dla żołnierzy w czasie uroczystości.

Dzięki staraniom uniwersytetu żołnierskiego odbędzie się przedstawienie dla żołnierzy 22. bm. w teatrze nowym przy ul. Gródeckiej w Domu katolickim. Równocześnie odbędą się takie przedstawienia w tow. „Gwiazda“ i w Sokole IV.

Komitet obywatelski dla utrzymania porządku.

Sekcja porządkowa obradowała wczoraj rano i popołudniu nad szczegółami programu przyjazdu Naczelnika Państwa do Lwowa. W posiedzeniu wzięli także udział reprezentanci wojskowości. Załatwiono szereg spraw technicznej natury i postanowiono zwrócić się do obywateli miasta z wezwaniem, aby wzięli udział w komitecie obywatelskim dla utrzymania porządku podczas przejazdu Naczelnika Państwa przez miasto. Zapisywać się można do komitetu we czwartek od godz. 10—1 przed południem i od 4—6 popoł., zaś w piątek od 10—1 przed poł. w Ratuszu w biurze nr. 52. (obok Fizykaktu na I. piętrze). Późniejsze zgłoszenia nie będą uwzględnione.

*

Staraniem komitetu wojskowego „Scena Gwiazdy“ urządza w sobotę, dnia 22. listopada w pierwszą rocznicę oswobodzenia Lwowa uroczysty wieczór dla żołnierzy i ich rodzin, który rozpocznie słowem wstępnem ks. dziekan Józef Pajnaś. Następnie członkowie „Sceny Gwiazdy“ z udziałem sił amatorskich wojskowych odegrają „Belweder“, dramat w 4 obrazach Bolesławicza. Początek o godz. 7. wiecz. Dochód przeznaczony na uniwersytet żołnierski. Bilety wcześniej do nabycia w dziekanacie wojskowym, ul. Franciszkańska l. 3.

*

Wzywa się wszystkich członków akademickiej straży obywatelskiej, studentów, skautów itp., którzy dnia 31. października i 1. listopada 1918 stanęli pod broń w Domu akademickim, by zechcieli zgłaszać się po legitymacje na uroczystość i w sprawie odznak II. załogi obrony miasta Lwowa codziennie w Domu akademickim, ul. Lozińskiego l. 7. od g. 7—8 wiecz. Nowak-Przygodzki ppnr.

Różne wiadomości.

PRAWNO-PAŃSTWOWA „ZAJAWA“.

„Wpered“ donosi: „Członkowie „ukr. narodnej rady“ z Galicji i Bukowiny, zgromadzeni 28. października 1919 r. w Wiedniu w sprawie państwowej przynależności Galicji wschodniej i ukraińskiej części Bukowiny, wysłali do konferencji pokojowej w Paryżu prawno-państwową „zajawę“ w „imię wolności przyszłości narodu ukraińskiego“. Tej „zajawy“ — pisze „Wpered“ — nie możemy tu podać ze względów cenzuralnych. W „zajawie“ tej mowi się, że nieprawdziwem jest twierdzenie, jakoby delegacji ukraińscy czy przedstawiciele państwowi godzili się na przyłączenie Galicji wschodniej do Polski. O państwowej przynależności Galicji wschodniej może decydować jedynie „ukr. narodowa rada“ i jej rząd, sekretariat państwowy zachodniej ukraińskiej części. W końcu zastrzegono się „zajawa“ przeciw przyłączeniu Galicji wschodniej do Polski, a domaga się zjednoczenia z Ukrainą przydnieprzańską“.

NIEMCY OPUŚCILI LITWĘ?

Berlin. (PAT.) Z Kopenhagi nadeszły tu informacje, jakoby wojska niemieckie opuściły Litwę.

POGROMY ŻYDOWSKIE NA UKRAINIE.

„Temps“ donosi z Odessy, że ochotnicza armja Denikina urządza wielkie pogromy żydowskie w wielu miejscowościach Ekaterynowszczyzny i Charkow. Budynek żydowski grabowane, a dużo żydów zabito. Na kolejach żydów pasażerów wyrzucają z wagonów i zabijają.

JUDENICZ W ODWROĆCIE.

Poznań. (PAT.) Radio z Lyonu. Bolszewicy atakują miasto Jamburg, armja Judenicza cofa się.

Londyn. (PAT.) Wedle nadeszłych informacji rząd estoński zamierza rozbroić wojska Judenicza w razie gdyby one przeszły granice estońską.

JUDENICZ USTĄPIŁ.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Paryża. „Daily Mail“ donosi z Helsingforsu, że Judenicz złożył kome-

Co mówią inni?

CZAS USTĄPIĆ.

(a. w.). „Gazeta Polska“ podnosząc entuzjazm i dobrą wolę premiera stwierdza, że jeśli jako min. spraw zagran. dzięki swemu nazwisku odniósł nlejedyn tryumf. to w polityce wewnętrznej stał się prawdziwym nieszczęściem.

Nie mając programu, stworzył rząd, w któ-

„APOLLO“ Sensacja nad sensacją!
II obraz z ze słynnej serii
„CYRUS WOLFSONA“

W SZPONACH ORŁA

największa obok „Cyru Wolfsona“ atrakcja filmowa
z parą gen. Iyoch ma p.
Nowość dotąd w kinematografii niebywała!

BAR HOLENDERSKI

Ska z ogr. poręką! Wszyscy jak jeden mąż powinni wziąć udział w tem przedsięwzięciu!
OTWARCIE NASTĄPI WKRÓTCE W PASAŻU MIKOLASCHA.

de, któr a objął gen. Laldner, komenderujący armji estońskiej. Ustąpienie Judenicza tłumaczą tem, że Estonia pragnie uniknąć internowania armji rosyjskiej. Mimo to rząd estoński zdecydowany jest internować wojska, które przejdą granicę.

PAŃSTWA NADBALTYCKIE PODEJMĄ NOWA OBIENIENIE PRZECIWIW BOLSZEVIKOM.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Berlina. „Daily Express“ donosi, że pod wpływem silnego nacisku koalicyi, państwa nadbałtyckie prawdopodobnie nie zawrą żadnego zawieszenia broni z Rosją sowiecką. Przeciwnie, ma być jak najrychlej podjęta nowa ofenzywa przeciw Petersburgowi. Sądzą, że miasto będzie można zająć jeszcze przed Bożem Narodzeniem. 3.000 finlandzkich białogwardzistów zostało uruchomionych, aby przyłączyć ich do armji Judenicza.

REPUBLICKI KOZACKIE PRZECIWIW DENKINOWI. TAK NIE CHCĄ UKRAIŃCY.

Praga. (PAT.) Cz. B. pr. Według doniesienia ukraińskiego biura prasowego z Kamieńca Podolskiego, republiki kubańska, dońska i terecka wypowiedziały wojnę Denkinowi.

O POWRÓT WOJSK CZESKICH Z SYBERJI.

Praga. (PAT.) „Venkov“ donosi, że podróż ministra Benesza do Paryża i Londynu pozostaje w związku ze sprawą powrotu legionistów czeskich ze Syberji do ojczyzny. Koalicya usprawiedliwia opóźnienie transportu legionistów brakiem węgla i okrętów do przewozu. Rządowi czeskiemu udało się jednak wynająć cztery statki japońskie, które w najbliższym czasie przewiozą legionistów do ojczyzny.

WĘGRZY CZYNIA U SIEBIE ŁAD.

Budapeszt. (PAT.) W. B. K. Członkowie rządu zbrali się na naradę ministerjalną, na której postanowiono rozpisac wybory do zgromadzenia narodowego. Ogólne wybory do zgromadzenia narodowego odbędą się 21. grudnia br. Zgromadzenie narodowe zbierze się w dniu 3. stycznia 1920.

Wiedeń. (PAT.) „Her Morgen“ donosi z Budapesztu: Międzypartyjna konferencja odbyta dnia 17. bm. u Clarka przybrała obrót niespodziewany. Clark odczytał notę w języku angielskim oświadczającą, że contenta chce zawrzeć pokój tylko z takim rządem węgierskim, który będzie zastępował cały naród. Z tego powodu Friedrich nie może pozostać na dotychczasowym stanowisku. Nowy rząd będzie miał przeprowadzić wybory w ten sposób, aby ujawniła się opinia całego narodu. Gdyby konferencja nie zgodziła się na to żądanie, wówczas Clark opuści Budapeszt w przeciągu tygodnia. Pod wpływem tego oświadczenia podniosły się szanse gabinetu koncentracyjnego. Misje utworzenia nowego gabinetu obejmie prawdopodobnie Apponyi. Friedrich pozostałby nadal w gabinecie jako minister resortowy.

Budapeszt. (PAT.) B. K. Węg. Dzienniki donoszą, że ministrowie należący do bloku chrześcijańskiego odbyli w nocy poufną konferencję z prezesem bloku w obecności prezydenta Friedricha. Uchwalono uczynić zadość żądaniu koalicyi. Friedrich ustępuje, względnie zmienia portfel swój z portfelem Karola Huszara. Huszar będzie premierem, a Friedrich ministrem oświaty i zastępca premiera. Ministrowie bloku chrześcijańskiego przedłożyli to rozwiązaniu radzie ministrów, która rozpocznie obrady dziś o 4 popoł.

MONARCHISTA HORTHY W ROLI DYKTATORA.

Wiedeń. (PAT.) „N. Wr. Journal“ donosi z Budapesztu: W rozmowie z przedstawicielami dzienników zagranicznych powiedział Horthy: Nigdy ar-

mja nie była w silniejszych rękach, jak obecnie węgierska armja narodowa w rękach moich. Nie ścierpie żadnego strajku, dopóki nie wróca uporządkowane stosunki. Kraj nie może zależeć od kaprysu robotników i nie dopuszcze, abyśmy zginęli z głodu i zimna. Węgiel musi być wydobyty. Dopiero po uporządkowaniu stosunków robotnicy będą mogli uczynić, co im się będzie podobać. Górnicy, którzyby nie chcieli pracować, zostaną zmilitaryzowani. Na zapytanie korespondentów, czy Horthy jest mężem zaufania króla Karola, oświadczył: Jestem bezwarunkowo rojalistą tak samo, jak 95 proc. ludności. Stoje na stanowisku legalności i legitymizmu. Ale nie jesteśmy jeszcze tak daleko, aby mówić o osobie monarchy. Tej kwestji nie rozstrzygnie uljca, lecz zgromadzenie narodu. Nie ścierpie żadnych zamachów uljcznych.

KRWAWY ROZRUCHY W KILONJI.

Berlin. (PAT.) W Kilonji przyszło do krwawych zaburzeń na tle zatargów między ludnością cywilną a marynarzami. Po dokonaniu wielu aresztowań spokój przywrócono.

SĄD NAD WINOWAJCAMI WOJNY W NIEMCZECH.

Berlin. (PAT.) W poniedziałek odbyło się ponowne posiedzenie komisji śledczej sejmku Rzeszy, na którym znowu przesłuchiowano Helfericha. W toku posiedzenia poseł Cohn zadał Helferichowi pytanie, na które Helferich ponownie odmówił odpowiedzi. Wobec tego komisja skazała Helfericha ponownie na 300 marek grzywny.

NOWY PARLAMENT BELGIJSKI.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Brukseli. Wedle dotychczasowych doniesień, nowa izba składać się będzie prawdopodobnie z 79 katolików, 38 liberałów i 67 socjalistów.

W BELGJI ZWYCIĘZYLI SOCJALIŚCI.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Paryża. Wedle dotychczasowych rezultatów wyborczych w Belgji uzyskali socjaliści przeważającą większość wobec katolików, a w szczególności wobec liberałów. Nowa izba będzie się składała z dwóch stronnictw: ze silnego stronnictwa socjalistycznego i z mniejszości katolickiej.

WYBORY WE FRANCJI.

Wiedeń. (PAT.) „N. Fr. Presse“ donosi z Genewy: Wybory francuskie wedle dotychczasowych informacji przyniosły wielkie zwycięstwo rządowi i blokowi narodowemu. Także i w Paryżu blok republikański stoi na czele. Między innymi zostali wybrani Millerand, Briand, Mandel (sekretarz Clemenceau). W Lyonie, gdzie dotychczas mieli większość socjaliści i radykali, zwyciężył również blok narodowy. Tak samo w Alzacji i Lotaryngji wybrani zostali kandydaci bloku narodowego.

WE FRANCJI ZWYCIĘZYŁ BLOK UMIARKOWANY.

Wiedeń. (PAT.) B. K. z Paryża. Wedle wyniku ogłoszonego o 2 popołudniu przez Havasa, wybrano w niedzielę 278 posłów. Z tego przypada na konserwatystów 15, liberałów 35, progresistów 51, republikańców lewicowych 77, radykałów 25, radykałów socjalistycznych 44, socjalistów republikańców 13, a zjednoczonych socjalistów 18. Konserwatyści przeto zyskali dotychczas jeden mandat, liberałi jeden, progresiści 26, republikanie lewicowi 9, radykali 6, radykali socjalistyczni stracili 11 mandatów, republikanie socjalistyczni stracili 8 mandatów, a zjednoczeni socjaliści 17 mandatów. (Oznacza to zwycięstwo stronnictw republikańskich umiarkowanych, zwolenników wojny do końca, nad rządzącymi od kilkunastu lat podejrzanyimi o pa-

WALKI O TRAKTAT W AMERYCE.

Paryż. (PAT.) „Daily Mail“ dowiadyuje się z Nowego Jorku, że senatorowie demokratyczni zdecydowali się głosować przeciwko zniekształconemu traktatowi pokojowemu.

ZWALCZANIE KOMUNIZMU W AMERYCE.

Wiedeń. (PAT.) „N. Wr. Journal“ donosi z Hagi: Z kół poinformowanych slychać, że rząd amerykański przygotowuje razem z koalicyą projek ustawy celem zwalczania komunizmu. Istnieje plan aby nałożyć ostre kary za wszelką propagandę komunistyczną słowem i piśmem, tudzież aby zniesić prawo azylu dla komunistów.

WĘGIEL BĘDZIE!

Wiedeń. (PAT.) „Der Neue Tag“ donosi z Morawskiej Ostrawy: Pułkownik Nutt oświadcza, że długie i uciążliwe rokowania pomiędzy poszczególnymi interesowanymi państwami w sprawie węglowej zostały nareszcie pomyślnie zakończone zarówno dla Niemiec, jak dla Polski i Czech. Państwa zgodziły się na klucz rozdziału węgla, proponowany przez komisję węglową. Jako podstawę rozdziału węgla na poszczególne kraje przyjęto rok 1913.

Praga. (PAT.) Czeskie biuro prasowe z Berlina donosi, że urzędnik ministerstwa skarbu dr. Walter Edtisch został uwieziony z powodu defraudacji miliona marek, które przegrał w grę hazardową.

Paryż. (PAT.) W Algierze panują ogromne upały.
Wiedeń. (PAT.) Giolda. Noty koronowe niestempowane nie były dziś notowane. Noty koronowe stempowane 31.45 (32.40). Praga 70.40 (70.45). Budapeszt 33.35 (36.55).

Gdzie podziały się korony?

Niewiadomo, gdzie się podziały. Faktem jest jednak, że się ulotniły. Uleciały w rozmaite strony — nie przypadkiem jednak, lecz dzięki zachłanności spekulantów, którzy wyzyskują konjunkturę na szkodę ogółu i państwa.

Jak już donosiliśmy od 10 dni w bankach i instytucjach kredytowych we Lwowie i Krakowie brak koron dotkliwy. W znacznej części banków klienci otrzymują tylko część gotówki w koronach — na resztę czekać muszą lub też przyjmować wypłaty w markach, narażając się na straty i fluktuację kursu.

Wczoraj jedna z największych instytucji bankowych we Lwowie wypłacała zamiast w koronach w markach.

W sprawie tej — jak nam z Warszawy donoszą — odbywały się onegdaj konferencje u ministra skarbu p. Billńskiego, któremu przedstawili rozpaczliwą sytuację we Lwowie i Krakowie pp. poseł dr. Adam i dyrektor krakowskiej filji Banku krajowego p. Armólowiez. Na razie nie zapadła jeszcze żadna decyzja, jak z tego wybrnąć. P. Billński tłumaczy się tem, że przed unifikacją waluty nie może oznaczyć przymiarowego kursu marki, a z drugiej strony zachodzi obawa, że na wypadek wypłaty markami wszystko u nas w Małopolsce znowu szalenie podrożeje i że paskarze ceny koronowe rozmaitych towarów w mlg zamienia na ceny markowe w tej samej wysokości.

Pobory urzędników — jak projektują — mają być wypłacane w markach, przyczem za korony obliczać będą po 52 fen. (w Warszawie płacili wczoraj po 55 i pół fen.), a na ewentualne straty kursowe urzędnicy otrzymywać mają 10 proc. Są to wszystkie projekty.

Sprawa nagła i rozwiązania najrychlejsze musi nastąpić.

Głód węglowy we Lwowie.

We Lwowie sytuacja opałowa coraz gorsza. Za zwykły cetnar węgla lub drzewa spekulanci żądają do 50 kor., a pomagają im w podbijaniu cen niezwykle u nas w tej porze mroz, dochodzący do 13 stopni.

Zarząd miasta i sfery decydujące poczyniły możliwe zabiegi celem zdobycia dla Lwowa węgla, dotychczas niestety zabiegi są nadaremne i unicestwione zostają skutkiem grasującej u nas oraz bardziej anarchii.

Postarano się o to, ażeby Lwów otrzymywał z kopalń jaworzniańskich przynajmniej minimalną ilość węgla, zarząd miasta poczynił potrzebne zarządzenia, a Bank krajowy ustanowił w kopalni specjalnego delegata w osobie prokuratorysty p. Kruga, który miał czuwać nad tem, aby przeznaczony dla Lwowa kontyngent 21 wag. dziennie odchodził regularnie i punktualnie z kopalni. P. Krug spełnił sumiennie swój obowiązek — 21 wagonów węgla wysyłano regularnie do Lwowa — węgiel ten jednak w znacznej części pomimo wszelkich zarządzeń i pomimo konwoju wojskowego do Lwowa nie dochodzi — do wczoraj w przeciągu około 14 dni ugrzęzło w drodze między Jaworzniem a Lwowem 149 wagonów węgla.

Węgiel ten prawem kaduka po drodze „zarekwirowany” został przez rozmaitych kacyków, a po części znikł — jak kamfory — czyli mówiąc wyrażnie, został rozkradzony.

Czyż to nie anarchja — czy rząd nie potrafi zarządzić temu, czy tolerować będzie dalej nadużycia rozmaitych kacyków, działających wbrew wyrażnemu zarządzeniu władz? Czyż to nie anarchja, jeżeli każdy na własną rękę rządzi się jak szara gęś i zabiera po drodze węgiel, przeznaczony dla Lwowa? Czyż to nie anarchja, jeżeli pomimo konwojów wojskowych kradną część węgla, wysłanego do Lwowa — po drodze? Czyż na to „rząd sprężysty” i władza bezpieczeństwa nie ma sposobu? — A dzięki tej anarchji mieszkańcy Lwowa marzną, nie mają czem ugotować stawy i płacą paskarzom bająskie kwoty za węgiel i drzewo!

Czyż każdy jednak jest w stanie płacić po 50 k. za cetnar węgla lub drzewa? Cóż zrobić mają te liczne rzesze biedaków, których fundusze na to nie pozwalają? Marzną, chorują i giną!

Wszystko ma swoje granice — cierpliwość także. Sądźmy, że lepiej zażegnać burzę, dopóki to możliwe, aniżeli po niewczasie usmierzać.

W najkrótszym czasie w sprawie węglowej interwenjować będzie zarząd miasta u generalnego delegrata, któremu przedstawi rozpaczliwą sytuację i wyjaśni zagadkę, gdzie ginie węgiel między Jaworzniem, Krakowem a Lwowem.

Kronika.**Kalendarzyk.**

Dziś rz. kat. Elżbiety w., Dwoiż; gr. kat. Pawła archiep. Intro rz. kat. Feliksa V.l., Eust; gr. kat. Jerona, Łazarja. — Wschód słońca 7:18, zachód 4:12.

Repertuar teatru miejskiego.

We wtorek „Nietoperz”, opera komyczna w 3 akt. J. Straussa.

We środę „Rycerskość wieśniacza”, opera w 1 akcie P. Mascagniego i „Pajace”, opera w 2 aktach.

W czwartek „Madame Sans-Gene”, kom. w 4 akt W. Sardou.

W piątek „Rigoletto”, opera w 4 akt.

W sobotę o 3:30 popoł. „Śluby panieńskie”, kom w 5 akt Al. hr. Fredry — o godz. 8 wiecz. Uroczyste przedstawienie w rocznicę oswobodzenia Lwowa.

We Lwowie.

— Połączenie telefoniczne między Krakowem a Warszawą przerwane.

— Dzień poświęcony pamięci poległych uczniów We środę 19. bm. odprawiona zostanie w Bazylice archikatedralnej o godz. 10, w kościołach: św. Elżbiety, Marji Magdaleny, Łazarza, SS. Franciszkanek, Klarysek, Sakramentek, św. Marcina o godz. 9 nabożeństwo żałobne za poległych śmieciami bohaterską lub męczeńską w obronie Lwowa i kresów wschodnich uczniów szkół polskich. Pamięci zmarłych poświęcona będzie również Akademia w teatrze miejskim o godz. 11.30 przed poł., w której wezmą udział delegacje Zakładów nauko-

wych i goście. Na te uroczystości zaprasza rodaków Komitet akcji na rzecz uczniów, żołnierzy i ich rodzin (Biały Krzyż).

— **Odosobniona mogiła obrońcy Lwowa.** Na cmentarzu żołnierzy austriackich, rosyjskich i ukraińskich, przy cmentarzu Lyczakowskim, jest mogiła Eugenjusza Kotowskiego, żołnierza 5 pp. wojska polskiego, z odsieczki Lwowa. Padł on 26. grudnia ubiegłego roku w walkach na Pasiekach Lesienickich. W rocznicę oswobodzenia Lwowa byłoby wskazaniem zwłoki bohatera przenieść na cmentarz obrońców Lwowa, gdzie spoczęłyby obok towarzyszy walki.

— **Wspomnienie pośmierne.** Do kalendarza imion bohaterów-męczenników Polski przybędzie cały szereg kapitanów. Niedawno wspominaliśmy ks. Walerjana Rubę, dziś urosła świeża mogiła proboszcza z Chyrowa, ks. Wawrzyńca Lenickiego. Człowiek niezmiernie czystych zasad, niezwykle inteligencji, ogromnej wyrozumiałości i miłości dla ludzi, duch iście chrystusowej dobroci, cierpiać i bolać nad miarę. Cierpienie złamało jego siły, uległ, nie mogąc podoląć dalszej walce. W czasie walk ostatnich, gdy Chyrów był obleżony przez siedm miesięcy, gdy na jego kotlinkę spadły tysiące granatów i kul, śp. proboszcz nie miał chwili spoczynku. Wyprzedzał wszystkich, śpiesząc z pomocą rannym i umierającym. Kule świstały nad jego głową, granaty ryły ziemię przed nim a on siedział z odwagą, którą podziwiali żołnierze, siedział na spełnienie obowiązku. On coils i cieszył z kazalnicy. Z ust jego płynęły słowa najwznioślejsze miłości Ojczyzny, wiary w nią i wyrwania. On zaklinał, by krzywdy nie było. by ludzie mimo wojny zostali braćmi, on siedział z orędownictwem do oficerów i starszych, nie rzadko narażając się na szorstkie przyjęcie. On wszystkich bronił. U trumny jego zeszli się zarówno parafianie, jak i Rusini i żydzi. Postępowaniem swem okazał, czem powinien być kapitan: nauczycielem i ojcem. Cześć pamięci znacznego kapłana, najszlachetniejszego Polaka i patrioty.

Drohobycz.

— **Zebranie ludowców lwowskich** ze względu na to, że lokal będzie zajęty — zostaje odłożone do następnego tygodnia.

— **Zjazd powiatowy Kółek roln.** Dnia 18. bm. odbyło się nadzwyczajne zebranie delegatów Kółek rolniczych pod przewodnictwem dr. Bronisława Dulebzy. Przybyli delegaci w liczbie około 90 i reprezentanci władz i instytucji. P. Jan Wasung przedstawił znaczenie połączenia się Tow. rolniczego z Tow. Kółek rolniczych. Referat na temat „Organizacja handlu w powiecie i znaczenie kooperatywy” wygłosił p. Józef Buczek, inspektor rol. M. T. R. Zebrani po przemówieniu p. Wasunga postanowili, że włościanstwo powiatu lwowskiego weźmie jak najlichnější udział w przyjęciu Naczelnika państwa.

— **Położenie nauczycielstwa.** Rada szkolna krajowa zajmowała się na posiedzeniu sekcji 17. bm. sprawą położenia materialnego nauczycieli w b. zaborze austriackim i uchwaliła jednomyślnie wysłać delegację do właściwych ministerstw i sejmu, aby tam przedstawiła całą grozę tego położenia i fatalne skutki, na jakie narażone jest nie tylko nauczycielstwo, ale sama szkoła. W skład delegacji wejdą delegat ministerstwa w. r. i o. p. St. Sobieski oraz reprezentanci T. N. S. W. i szkół powszechnych ze Lwowa i Krakowa.

— **Posiedzenie Rady miejskiej** odbędzie się we czwartek, 20. bm. o g. 5. popoł.

— **W sprawie jeńców ukraińskich** przejechał wczoraj przez Lwów parę osób z Kamieńca Podolskiego, wysłanych przez dyrektoriat Petlury do Włoch. Wśród tej delegacji znajdował się jeden członek dyrektoriatu i pani Holubowiczowa i Petlurova.

— **Mianowanie.** Inżynier Aleksander Wierzbicki zamianowany został dyrektorem sekcji technicznej w namiestnictwie w miejsce śp. Reinera Sopucha. P. Wierzbicki był kierownikiem biura melioracyjnego w Wydziale krajowym.

— **W wieczorze muzycznym Kasyna i Kola lit. art.**, który odbędzie się 20. bm. o godz. 8 wiecz. wezmą udział znakomita pianistka p. H. Ottawowa, p. W. Kowalska i p. W. Kaczmar, który wykona cały szereg aryj operowych i pieśni uwydatniających pełnię jego świątecznego głosu. **Karty wstępu**

po 3 kor. dla członków i ich rodzin wydaje sekretarjat.

— **Ważne zgromadzenie Kasyna i Kola lit. art.** odbędzie się we środę 19. bm. o godz. 7 wiecz.

— **Polskie Tow. Politechniczne.** We środę 19. bm. o godz. 6 wiecz. odbędzie się tygodniowe zebranie, na którym dr. Henryk Loewenherz wygłosi referat o „Zabiegach delegatów w Paryżu w sprawie Galicji wschodniej”.

— **Rząd angielski nie werbuje Polaków do Afryki.** Z misji wojsk. otrzymujemy następujące pismo: „W odpowiedzi na artykuł, który ukazał się w „Trybunie Polskiej” z dnia 14. listopada na stronie I., angielski reprezentant wojskowy we Lwowie major Holme ogłasza, że rząd angielski nie ma zamiaru starać się w Polsce o oficerów, podoficerów, lub też żołnierzy dla służby w Afryce. Ani major Holme, ani żaden wogóle oficer angielski we Lwowie nikogo w tym celu nie werbował, armja angielska jest jeszcze na tyle ścina, że nie potrzebuje szukać pomocy u innych państw, by rządzić swojemi koloniami. Major Holme odwołuje się do patriotyzmu polskich oficerów i żołnierzy, by stanęli zwartym frontem przeciw swym rzeczywistym wrogom i nie dawali do siebie przystępu plótkom, rozsiewanym przez nieprzyjaciół i Anglii i Polski. Rząd angielski nie reflektuje również na żadnych urzędników cywilnych”.

— **Szef wojskowej misji angielskiej we Lwowie** H. L. Holme, major, Lwów, hotel Krakowski.

— **Wiadomości teatralne.** W „Rycerskości wieśniaczek” partję Alfa i w „Rigolecie” partję tytułową śpiewa p. Adam Okoński.

— **Ilu paskarzy ukarano?** Od 1. stycznia hr. do 15. listopada lwowski sąd okręgowy karny i powiatowy wydały za przekroczenia i występki z dziedziny lichwy żywnościowej 265 wyroków. Kara najniższa wynosiła 5 tygodni, najwyższa 2 miesiące więzienia i 10.000 kor. grzywny.

— **Losy denuncjantki.** W sprawie osławionej Fanny Dittner dowiadujemy się, że aresztowana w styczniu przez władze sądowe za zbrodnie oszczerstwa, popełnioną na szeregu wybitnych osobistości naszego miasta w czasach b. rządu austriackiego, przebywała do niedawna w więzieniu śledczym przy ul. Batorego, skąd oddaną została z powodu psychozy więziennej do zakładu obłąkanych, gdzie pozostaje do obecnej chwili. Zezwolenie sędziego śledczego na spacery Dittnerowej po mieście w towarzystwie służby szpitalnej zostało cofnięte.

— **Ogień powstał wczoraj popołudniu** w lokalu Tow. gospodarczego przy ul. Trzeciego Maja l. 8. Pastwą płomieni padła ścianka drewniana, która zajęła się od żelaznego piecyka. Straż pożarna ugasiła ogień.

— **Z powodu niepocypywania chodników** wczoraj we Lwowie w różnych częściach miasta upadło trzy osoby. Jak nieszczęśliwie, że dwie z nich złamało nogi, jedna zaś rękę.

— **Wypadek tramwajowy.** Na ul. Lyczakowskiej w zbiegu ul. Żulińskiego potracił wczoraj nadjeżdżający tramwaj LD 18-letnią Marję Pańczyszyn, która upadłszy na bruk doznała ciężkiego uszkodzenia głowy. W stanie nieprzytomnym odwiozło ją Pogotowie ratunkowe do szpitala.

— **Kradzież z wozu.** Z wozu ekspedytora Samuela Fruchsa w drodze z dworca do miasta skradziono 444 metrowy zwój zefiru wartości 15.000 kor.

W Po'scie i na świecie.

— **Sąd najwyższy.** Wobec licznych wątpliwości, pojawiających się w kołach interesowanych, komunikują nam z kompetentnej strony, że w sprawach, dla których właściwym był trybunał administracyjny w Wiedniu, rozpoczął już swoją działalność sąd najwyższy w tym samym charakterze, w jakim urzędował były trybunał administracyjny. Odbył on też szereg publicznych rozpraw w gmachu sądu najwyższego w Warszawie przy pl. Krasińskich i wydał orzeczenie nie tylko w sprawach, które były zawisłe u dawnych władz austriackich, a rozstrzygnięte zostały w ostatniej instancji przez centralne władze polskie, ale także w tych, w których rozstrzygnęły ostatecznie b. władze austriackie. W tych sprawach tok instancji nie ulega więc powtórzeniu, a orzeczenie sądu najwyższego jako trybunału administracyjnego jest dla władz administracyjnych polskich obowiązujące, tak co do zapa-

trywania prawnego w orzeczeniu wyrażonego, jak i co do wykonania orzeczenia.

Obławę na popisowych, tj. od lat 18 do lat 23 urządzono w Krakowie. Trwała ona przez cały dzień i całą noc, przyczem przeszukano także hotele, szynki i rozmaite kryjówki. Do aresztów policyjnych, a następnie koszar sprowadzono przeszło 200 popisowych, przeważnie żydów. Podczas obławy aresztowano też kilku złodziei i bandytów.

Podrożenie mięsa w Krakowie. Cech rzeźników krakowskich zawiadomił magistrat tamtejszy, że zmuszony(?) jest podnieść cenę mięsa wołowego i cielęcego za 1 kg. z 20 na 24 kor., a cenę mięsa wieprzowego z 24 na 26 kor. Podwyżkę tę uzasadniają rzeźnicy zwykłą ceną żywego bydła. Powołany przez prezydenta miasta komitet stwierdził, że ceny bydła poszły w górę, a to z tego powodu, ponieważ zarząd wojskowy kupuje bydło we własnej administracji i to zazwyczaj z 3-ciej ręki, placąc za bydło po 13 i 14 kor. za 1 kg., a rzeźnicy płacić muszą przeważnie ponad 14 kor. Gmina dążyć będzie do tego, aby zarząd wojskowy zakupował bydło w powiatach nieprzydzielonych do Krakowa.

Nieporządku pocztowe. Jeden z naszych czytelników w Krechowie donosi, że poczta w Glińsku funkcjonuje bardzo niedbale. Dzienników nie otrzymuje się wcale, lub z całego tygodnia naraz. niektóre pisma dochodzą do Krechowa ze stampilą poczty w Krystynopolu. Również listy i to polecane, nie są — jak slychać — natychmiast ekspedjowane z Glińska, a także nie doręczane w odpowiednim czasie adresatom w Krechowie. Dyrekcja pocztowa powinna zbadać przyczynę i usunąć nieporządku.

Nieobywatelski postęp. Z Lewandówki otrzymujemy skargę na bezwzględne postępowanie p. Nowickiego, który nabywszy realność, wymówił zaraz mieszkanie lokatorom i nie czekając aż znajdą izbę jakąś i wyprowadzą się, urządził w sąsiedniej izbie, za cienką ścianą stajnię na parę koni i krowę i zaraz zwierzęta te umieścił w tej stajni. Lokatorzy żyć muszą w strasznych warunkach oddechając zatrutem powietrzem.

Zabawa w Podwoleczyskach. Żołnierze kresowej armii polskiej donoszą nam, że w Podwoleczyskach urządzono wieczorek humorystyczny, na który zaproszono też oficerów i żołnierzy. Muzyka i śpiewy wywarły na żołnierzach miłe wrażenie, jednak dotknęło ich i upokarzało w wysokim stopniu traktowanie ich przez pewne jednostki, które powinny umieć odróżnić stosunek służbowy od stosunku towarzyskiego.

Wieś się budzi. Z Kłodna w Żółkiewskim piszą nam: I wieś nasza obudziła się z kilkuletniego uspienia, dając znak życia. Staraniem tutejszego gospodarza p. Tom. Konarskiego odżyło kółko rolnicze i straż pożarna. Dzięki staraniom i zabiegom tegoż pracownika odegrano sztukę pt. „Karpaccy górale“ w sali Kółka rolniczego. Przez oba te razy była sala szczerze wypełniona ludem, który daje przez to do poznania, jak interesuje się takimi rzeczami; natomiast miejscowa inteligencja nie dopisała. Artysci-strażacy wywiązali się doskonale ze swoich ról, w czem znowu zasługa p. Konarskiego, któremu tutaj dziękujemy serdecznie za trudy około podniesienia oświaty i kultury między naszymi braćmi i życzymy mu powodzenia w dalszej obywatelskiej i społecznej pracy w Kłodnie.

Uczestnik.

Aresztowanie Ukraińców w Warszawie. Wczorajszy „Wpered“ donosi, że aresztowano w Warszawie dwu ukraińskich socjalistów Michała Barana i Doświtnego, którzy wyjechali z Kijowa do Galicji i Kamieńca.

Nafta polska dla Czech. „Slovensky Deník“ donosi, że rząd czeski zakupił w ostatnich czasach naftę i benzynę w Polsce za 80 milionów koron, w Rumunii za 20 milionów, a w Ameryce za 10 milionów koron.

Ciepły kąciek, grzane wino — z powodu ogólnego braku opału i przedwczesnych mrozów, zachęca wszystkich do odwiedzenia winiarni włoskiej przy ul. Dominikańskiej 1. 3.

EMIKTYNA z laboratorium Dr. Leprince'a w Paryżu, leczy skutecznie zapalenie błon śluzowych, zapalenie pęcherza moczowego, zapalenie nerek, moczenie ropne i kamienie nerkowe. Wypóbowany środek pod postacią kapsulek, znakomicie znoszony jest przez organizm. Działa zawsze jednako i pewnie. Zabezpiecza przeciwko wszelkiego rodzaju powikłaniom i sprowadza szybko zupełne wyzdrowienie. Sprzedaz we wszystkich aptekach i składach aptecznych. Przedstawicielstwo na Polskę: Dom Handlowy Luxembourg i Sca. w Warszawie, Mokotowska 57. 5421

KOMUNIKATY

Posiedzenie pełnego Komitetu Obchodu Narodowego w dniu 22. i 23. listopada 1919 odbędzie się we środę dnia 19. listopada br. o godz. 6 wieczorem w sali posiedzeń magistratu ratusz I p., na które tą drogą członków Komitetu się zaprasza. 7999

Wydział Tow. wzajemnej pomocy uczestników powstania polskiego z r. 1863-4 zaprasza członków na nadzwyczajne walne zebranie, które się odbędzie we czwartek 20. bm. o godz. 4 popołudniu w lokalu Towarzystwa ul. Długosza 1. 1 7289

T. S. M. P. B. urządza w dniu 22. bm. zbiórki uliczną na uporządkowanie grobów na cmentarzu poległych w obronie Lwowa. Gorąco prosi o pomoc. Puszkę, legitymację i odznaki wydawać będzie Tow. w piątek 21. bm. od 4 w galicyjskiej Kasie Oszczędności, ul. Jagiellońska 1. 1. 7293

Towarzystwo opieki nad zabytkami we Lwowie zawiadamia, że sprawozdanie kap. Gerberta referenta ochrony zabytków z drugiej wybieczki na Wołyń odbędzie się 20. bm. we czwartek o godz. 6 wieczór w sali miejskiego muzeum przemysł.

Biblioteka słuchaczy prawa podaje do wiadomości kolegów, że nowe kursa przygotowawcze do wszelkich egzaminów i rygorozów prawniczych, rozpoczynają się z dniem 20. bm. Wszelkie zmiany w programie nauki uwzględnione. Dla kolegów z prowincji system pismy. Zgłoszenia i informacje w lokalu Biblioteki przy ul. Małeckiego 9 codziennie od g. 12—1 przedpoł. i od 6—7 wieczór. 7267

Sprzedaz asygnat chlebowych.

Ze względu przypadającej uroczystości w dniu 22. listopada, odbędzie się sprzedaż asygnat chlebowych w miejskim Zakładzie aprowizacyjnym we czwartek dnia 20. bm. i w piątek dnia 21. bm. w godzinach przedpołudniowych. 7287

NEKROLOGJA.

Za spójność duszy s. p. nieodżałowanej
Felicji Sulimirskiej

zabitej kulą ukraińską dnia 21. listopada 1918 r. odbędzie się w pierwszą rocznicę msza św. w kościele archikatedralnym w piątek d. 21. listopada o g. 10-ej rano.

ŻALOBNE NABOŻEŃSTWO

za duszę s. p.

Heleny Łozińskiej

zmarłej 14. listopada 1917.

odbędzie się w czwartek dn. 20. bm. o g. 8 rano w kościele św. Małgi Magdaleny, na które zapraszają rodzice i brat. 7282

ITALIA z Hohendorffów GŁOWACKA

właścicielka dóbr ziemskich urodz. w r. 1836, zmarła zaopatrzoną św. Sakramentami, dnia 17. listopada 1919 r., we Lwowie. Ekspozycja zwłok z domu żałoby przy ul. Lenartowicza 14. do kościoła św. Marii Magdaleny odbędzie się we czwartek dnia 20. listopada 1919 r., o godzinie 10-tej przed południem, skąd po odprawieniu nabożeństwie żałobnym przeniesione zostaną na cmentarz Łyczakowski do grobowca rodzinego na które to obrzędy zaprasza krewnych, przyjaciół i znajomych. **RODZINA.**

ANTONI BOBRICH

właściciel realności i majster stolarski
zasnął w Panu po długich cierpieniach dnia 17. listopada 1919, przeżywszy lat 80.

Obrzęd pogrzebowy odbędzie się we środę 19. listopada 1919 o godzinie 8-jej popoł. z domu przedpogrzebowego ul. Kochanowskiego 96, o czem przyjaciel i znajomych zawiadamia

stroekana rodzina.

MARYSIENKA

jedyna córeczka

MARJANA i STEFANJI WALLEK-WALEWSKICH zgłosiła w drugiej wiosnie życia

Na pogrzeb, który odbędzie się we środę 19. bm. o g. 8 z domu żałoby przy ul. Wronowskich 1. 10, krewnych, przyjaciół i znajomych zapraszają zrozpaczeni **Rodzice.**

NADESLANE.

W artykule „Gazety wieczorn. j.“ z 14/XI br. Nr. 4930 pod nagłówkiem „Radnym miejskim pod rozważę“, napada autor artykułu tendencyjnie na mnie za to, że odważyłem się jako 49-letni wolny od jakiegokolwiek zarzutu pracownik Gminy (służę od 85 1889) wnieść podanie o posadę dyrektora miejskiej Izby obrachunkowej, do której na mocy wspólnego etatu Izby i Kasy, i z chwilą usunięcia się od kandydatury mých starszych kolegów, mam niezaprzeczone prawo ubiegania się.

W polemikę z oszczerczymi wywodami łatwego do domyslenia anonimowego autora artykułu wdawać się nie myślę, bo zarzuty a raczej czyjeś osobiste podejrzenia lub wątpliwości co do przekonań wyznaniowych i narodowościowych nie mogą iść pod rozważę w Państwo, które ustami Walnego Sejm zagwarantowało równość prawa obywatelom, nadmienię jedynie zgodnie z prawdą, że o ile chodzi w artykule o wywody co do rzekomego pokrzywdzenia kolegi p. Bidzińskiego, to rozstrzygnięcie tej kwestji pozostawiam zarządowi i R prezentacji miasta.

Pracowałem dla dobra Gminy, dla dobra obywateli tego grodu w czasie całej inwazji rosyjskiej, a swoich przekonań narodowych i obywatelskich dowiodłem jak sądzę czynami, mimo naówczas niezmiennego jeszcze obrządku w ciężkim czasie inwazji ukraińskiej. Wobec metody terroru zastosowanej nietylko wobec mnie, ale publicznie, nawet wobec wysokiej Rady i Prezydium miasta, tyle przynajmniej stwierdzić na tej samej drodze jestem zmuszony.

Eugeniusz Horodyński
nacz. Kasy Gminy m. Lwowa
7266

Dentysta Dr. Marcin Reichenstein powrócił i ordynuje ul. Akademicka 18. lil. p. 7183

Specjalista chorób skórnych i wenerycznych

DR. BERGER

Sykstuska 15.

1170

Spółka drzewna firm „Budulec“ i „Towarzystwo Odbudowy“ we Lwowie Akademicka 23.

Kupuje drzewostany nadające się do eksploatacji, oraz wszelki ścięty materiał drzewny. 3883

Dostarcza materiał drzewny męblowy, budulcowy i opałowy, oraz wszelkie maszyny do obróbki drzewa

Kino „LEW“

w Filharmonii.

Atrakcyjna i Najpiękniejsza rzymianka PINA MENICHELL w przesławnym dramacie w 5 częściach p. t.:

NIEWOLNICY ŻŁOTA

Jutro w czwartek z powodu kwartetu przedstawiona nie będzie. 7307

ULICA BATOREGO I. 32.
NOWE ŹRÓDŁO UCZCIWEJ I RZETELNEJ PRA-CY KUPIECKIEJ, DNIA 14. bm. POWOLANE DO ŻYCIA W POŚWIĘCONYM ONEGDAJ LO-KALU Z GRUNTU ODNOWIONYM, STOSOW-NIE ROZSZERZONYM I URZĄDZONYM. TU HANDEL DELIKATESÓW I KORZENI BOGATO WYPOSAŻONY, TU WINA W NAJWIĘKSZYM WYBORZE, A NAJSZLACHETNIEJSZE: WSZAK SPECJALISTĄ JEST WŁAŚCICIEL ANDRZEJ ŻÓŁCIŃSKI PRZEDTEM WSPÓLPRACOWNIK

FIRMY MUSIAŁOWICZ et JANIK, ZNAJĄ GO BYWALCY; TO NAJZAPÓBIEGLIWSZY, NAJ-SKRZĘTNIEJSZY, O GOŚCI NIEZMIERNIE DBAŁY PRACOWNIK, W JEGO LOKALU DO-STAĆ TEŻ MOŻNA PRZEWOYBORNE ŚNIADA-NIA, OBIADY I KOLACJE, SPECJALNOŚĆ: OBIADY ZŁOŻONE Z ZUPY, MIĘSA, JARZYŃ I LEGUMINY PO KOR. 12.50.
LOKAL SKŁADA SIĘ Z ODREBNIE URZA-DZONEGO SKLEPU DELIKATESÓW I WIN, O-SOBNEGO POKOJU DO ŚNIADAŃ Z BUFETEM

SUTO ZAOPATRZONYM, WIELKIEJ SALI RE-STAURACYJNEJ, ORAZ DWÓCH GABINETÓW. CAŁOŚĆ LOKALU PRZEDSTAWIA SIĘ B. SOLI-DNIE I PRZYTYLNE. CODZIENNIE ŚWIEŻE PI-WO. USŁUGA SKRZĘTNA I GRZECZNA. LOKAL OTWARTY DO PÓŹNEJ NOCY. OTO WSZEL-KIE DANE, NA JAKIE MOĞŁ SIĘ ZDOBYĆ W DZISIEJSZYCH CZASACH DBAJĄCY O GOŚCI WŁAŚCICIEL. DANE TE NIEWĄTPLIWIE ZA-CHĘCĄ SZAN. P. T. PUBLICZNOŚĆ DO DARZE-NIA GO SWOJEM PEŁNEM ZAUFANIEM. 3934

Nadesłane.

Gal. Biuro koncertowe M. Tuerka we Lwowie. W piątek 20. bm. odbędzie się koncert wiolonistki Ireny Dubiskiej. Akompaniuję dr. Artur Rodziński. Bilety do nabycia u Seyiartha (Akademicka 6). O młodej wirtuożce pisze warszawski „Kurjer Poranny“ z 6. kwietnia br.: „Wielki koncert filharmoniczny, jeden z najpiękniejszych w sezonie. W koncercie skrzypcowym D-dur Brahmsa sensację wywołała skrzypczka Irena Dubiska, uczennica Hubeimanna. Jest to talent wyatkowy. Krystaliczna czystość intonacji, nadzwyczajna pewność ręki, głęboka muzykalność, dobry smak, świetnie wydoskonalona technika, ton piękny i śpiewny, rytmika bez zarzutu. Oto główne cechy charakterystyczne artystki. Przyjmowano p. Dubiskę z wielkim entuzjazmem“.
7297

Agencja koncertowa Tow. muzycznego.

W czwartek 20. i piątek 21. bm. w sali koncertowej Tow. muz. (Chorażyczyna 7.)

2 wieczory poematów tanecznych

Rity SACCHETTO

ze współudziałem uczernic:

Sydonji Nigrini i Walerji Kauczyńskiej.

Pozostałe bilety do nabycia w składzie fortepianów B. Polo deckiego, ul. Kementy i Tańskiej 1. obok Księgarni Polskiej zaś w dniu wieczoru od godz. 7¹² przy kasie Tow. muz. 7956

Ofiary i pokwitowania.

(Złożone w administracji „Kurjera Lwowskiego“)

Na Górny Śląsk:

Uczniowie i grono nauczycielskie szkoły męskiej im. H. Sienkiewicza 518.92 kor., 45 fem.
Grono nauczycielskie i młodzież prywatnego gimn. w Borystawiu 890 kor.

Na plebiscyt na Górnym Śląsku:

Marja Tarnawska 10 kor.

Na potrzeby plebiscytowe:

Br. Dobrzański 30 kor.

Na Cieszyn:

Szkola żeńska im. Kościuszki we Lwowie 100 kor.

Na wdowy i sieroty po obrońcach Lwowa:

K. A. 60 kor.

Zamiast kwiatów na trumnę brata swego śp. Franciszka Lerna Richtmanna Rudzińskiego —

Władysława Laskowska 100 kor.

W. Ż. 20 kor.

Zamiast kwiatów na grób brata w pierwszą rocznicę śmierci — dr. Stefania Tatarówna 50 k.

Herman Kormes 300 kor.

Fritzowie 30 kor.

Kruppa, insp. policji 20 kor.

Grzywna za pominięcie przepisanej drogi służbowej — Gabryel Kowalski 10 kor.

Na ociemniałych żołnierzach W. P.:

Zamiast mszy św. za drogich amarych — Emilia Garusowa 20 kor.

Na inwalidów Polaków:

Zamiast mszy św. w rocznicę śmierci i ozdoby grobów poległych braci — Leopoldyna Veltze 50 kor.

Na ociemniałych Legionistów:

W. K. 40 kor.

A. M. 40 kor.

Na „Kaplicę Orlak“:

Ku uczczeniu pamięci mego najdroższego brata śp. Władysława Granata, zamordowanego w skrytobójczy sposób dnia 2. lutego 1918 — składa Paulina Granatówna 20 kor.

Na ochronkę im. Pilsudskiego.

N. N. 100 kor.

Na głodne dzieci Śląskiej:

Zamiast p. dr. Cz. składa Eustachy Sciber Ryjski 500 kor.

Dla sierót po Mazurkiewiczach:

Zebrane przez panią Marię Rojekową w Kaminie Strumilowej od funkcjonariuszy kolei, przy wypłacie 172 kor.

Na Ochronę dziecka:

Zamiast kwiatów na trumnę śp. nieodżałowanego Jurka Urbana — Marjanowie Kobyłańscy 40 kor.

Zamiast mszy św. św. za duszę śp. matki i brata w rocznicę ich śmierci — Janina z Rydłów Zywicka 20 kor.

Na burę św. Antoniego:

Na intencję wyzdrowienia Tadeusza Scharf'a N. N. 10 kor.

Na przytulisko Brata Alberta:

Zamiast kwiatów na groby męża i matki — Marja Kluczenkowa 10 kor.

Z okazji imienin E. B. — Otokar Fejstmannel 30 kor.

Kursa giełdy.

Lwów, 18. listopada 1919.

I. Kursy za sztukę (łącznie z kuponem bieżącym).

		Waluta koronowa	
		Wartość nominałna	Ostatnia dywidenda
Bank gólski dla handlu i przem.	400—24	5 50	—
Bank ludowy	200—10	300—	—
Bank hps. zemel.	400—24	48—	—
Tow. Gólski	200—14	700—	—
Tow. Zieleniowski	200—10	850—	—
Tow. Węg.	200—0	275—	—
Tow. Przeworski	1000—60	210—	—
Tow. Rak-zawa	200—13	300—	—
Lwowski akc. Zakład zastawn.	400—14	460—	—
Tow. akc. Fabr. kart	200—0	325—	—
Tow. Chodorów	200—0	550—	—
Bank hip. gal.	400—28	722.50	732.50
Bank przemysłowy	400—24	—	700—
Browary lwowskie	500—50	820—	—
Bank ziemsk. kred. gal.	400—24	—	700—
Tow. G. tota	200—0	300—	—
Polskie Tow. handlowe	200—0	000—	50—

Kursa obratowe:

II. Listy zastawne za 100 K (bez kup. bież)			
Tow. kred. gal. ziem. 4 1/2%	110.00	111.00	—
Tow. kred. gal. ziem. 4%	104.20	105.75	—
Banku kraj. gal. 4 1/2 prc.	106.50	107.50	—
Banku kraj. gal. 4 prc.	104.00	105.00	—
Banku hip. gal. 4 1/2 prc.	106.50	107.50	—
Banku kred. ziem. gal. 4 1/2 prc.	105.50	106.50	—
Banku hip. ziem. gal. 4 1/2 prc.	106.75	107.25	—
Banku gal. dla handlu i przem. 4 1/2 prc.	105—	105—	—

III. Obligacje za 100 K (bez kuponu bieżącego).			
Komun. Banku kraj. 4 1/2 prc.	105.50	106.50	—
Komun. Banku kraj. 4 prc.	103—	104—	—
Kolej. lokal. Banku kraj. 4 prc.	101.00	102.00	—
Pożyczki kraj. gal. z r. 1893, 1904, 1905 4 1/2%	102.00	103.00	—
Pożyczki kraj. gal. z r. 1903 4 prc (s-koina)	101.50	102.50	—
Pożyczki kraj. gal. c. z r. 1913 4 1/2 prc.	102.00	103.00	—
Pożyczki kraj. gal. z r. 1914 4 1/2 prc.	101.00	102.00	—
Poż. m. Lwowa 4 prc. z r. 1896, 1900, 1911	93.00	97.00	—

IV. Waluta.			
100 Marek polskich	177.00	182.00	—
Ruble carskie	215—	225—	—
—	215—	225—	—
— drobne	185—	195—	—
— dumskie (po 1000)	80—	80—	—
— (po 200)	70—	80—	—
Karbowaniec (po 1000)	25—	36—	—
Grzywny (po 500 i wyższ)	16—	22—	—
Wypłata na Warszawę	178—	188—	—

Zerządzenia giełdowe odbywają się codziennie z wyjątkiem sobot, niedziel i świąt od godz. 12.30 do 1 pop. w sali obrad Polskiej Krajowej Kasy Pożyczkowej przy ul. Mickiewicza 1.8 w parterze.

OGŁOSZENIA.

Kino NOWOŚCI Łągodów 5.
Data **PREMIERA** atrak. filmu amer. wydanego w Nowym Jorku pod projekto-ratem Tow. „Ochrony Kobiet“ z prez. Wilsonem na czele 795
Winowajcy za kratami
(Białe niewolnice w Ameryce)
se zac. dramat krymin. w 5 częściach.

Nauka i wychowanie

Lekcje zbiorowych do wszelkich egzaminów szkół średnich w ograniczonym komplecie, uzyskała zespół profesorów. „Zespół“ Biuro Sopotowskiego. 7154

Posady i prace.

Praktykanta (kę) pełnego i pracował go, przyjmie zakład dentystyczny W Salmonskiego, Batorego 1, 24 Zgłaszać się od 7—8.

Poszukuje się na wieś starszej osoby do nauki i prowadzenia dzieła czynki 10-letniej. Wymaga ny język francuski i muzyka. Warunki wedle umowy. Zgłoszenia Murarska 56, l. p., między 3 a 6 popoł. 7210

Tęchnik udziela lekcji. Łaskawe zgłoszenia Borkowskich 6. 7213

Poszukiwanie

Zgłoszenia Murarska 56, l. p., między 3 a 6 popoł. 7210

Technik udziela lekcji. Łaskawe zgłoszenia Borkowskich 6. 7213

Magazyn i pracownia sukien damskich Edwarda Szkaradka, Fredy 6 7168

Poszukuje się na wieś

starszej osoby do nauki i prowadzenia dzieła czynki 10-letniej. Wymaga ny język francuski i muzyka. Warunki wedle umowy. Zgłoszenia Murarska 56, l. p., między 3 a 6 popoł. 7210

Technik udziela lekcji. Łaskawe zgłoszenia Borkowskich 6. 7213

Magazyn i pracownia sukien damskich Edwarda Szkaradka, Fredy 6 7168

Poszukiwanie

Zgłoszenia Murarska 56, l. p., między 3 a 6 popoł. 7210

Technik udziela lekcji. Łaskawe zgłoszenia Borkowskich 6. 7213

Magazyn i pracownia sukien damskich Edwarda Szkaradka, Fredy 6 7168

NOWOŚĆ

da kupców i fotografów

Ramki tekturowe artystyczne wykonane, w różnych formatach i emitacjach na fotografii i widokówki wysyła za poprzednim nadesłaniem 100 K, próbna wysyłka. DEBLESEM H. 6941

Sierota biedny, uwiel-niony z wojska prosi o darowanie zarzątki lub ciepłego surduta. Łaskawe zgłoszenia do administracji dla „Obrońcy Lwowa“.

Mszy katol. Zakład ma-łarstwa szydów i lakier-nictwa. Feliks Galicjański, Lwów, ul. Boleńców 4. 7189

Tytoni zamienię za wę-giel, ziemniaki lub cukier. Wiadomość i od-„Zamiana“ w administracji. 7170

Zakład dentystyczny przy placu Dąbrowskiego 1. (óg Sienkiewicza) wykonuje mostki, koronki, zęby w kauczuku, plombi, wyjmowanie zębów bez bólu, uskutecznia naprawy w jednym dniu. Pacjentów przyjeżdżnych za-łatwia się szybko. 6988

Płaszcz damski od 270 K

Ubrania męskie od 280 K, wykonuje szybko i starannie JÓZEF KOŁEK, krawiec. Z-morowicza 3, l. p. 7276

Fryzjerski zakład. Mi-kołaja Beryckiego, ul. Słowackiego 6, poleca się Szan. Publiczności. Najsta-ranniejsza usługa. Tanie ce-ny. 7271.

Drzewa sąg odstępuję za inne produkty, głównie cukier. „Opal“ administracja. 7277

Artur Smutny, strolciel fortepianów, Sen torska i przyjmuję strojenia i re-peracje. 7255

Kupno i sprzedaż.

MAJATEK

600 morgowy częściowo z inwentarzem i z budowlami, plug mo-to-ry, w powiecie Trzeżan-skim do sprzedania. Wł-ośc od 3—4, Chodnie-wicza 9, u oszo-ry. 7102

Płaszcz damski od 270 K

Ubrania męskie od 280 K, wykonuje szybko i starannie JÓZEF KOŁEK, krawiec. Z-morowicza 3, l. p. 7276

Fryzjerski zakład. Mi-kołaja Beryckiego, ul. Słowackiego 6, poleca się Szan. Publiczności. Najsta-ranniejsza usługa. Tanie ce-ny. 7271.

Drzewa sąg odstępuję za inne produkty, głównie cukier. „Opal“ administracja. 7277

Artur Smutny, strolciel fortepianów, Sen torska i przyjmuję strojenia i re-peracje. 7255

Kupno i sprzedaż.

MAJATEK

600 morgowy częściowo z inwentarzem i z budowlami, plug mo-to-ry, w powiecie Trzeżan-skim do sprzedania. Wł-ośc od 3—4, Chodnie-wicza 9, u oszo-ry. 7102

NADZWYCZAJNA ATRAKCJA CYRKOWA

Clou widowiska stanowią przedstawienia cyrkowe i baletowe. Niewidziana dotąd wyższa tresura słoń. Wspaniałe zdjęcia w Indyach i Europie. Wszystko to mieści się w sensacyjnym, fantastycznym dramacie z życia artystów cyrkowych w 5 wielkich aktach p. t. **INDYJSKI CYRK JANAYAS** „FATA MORGANA” plac Mariacki 10. 393

DŁUGOLETNI RESTAURACJA **Marjan Lasocki** plac Mariacki 9.
po zupełnym odnowieniu całego lokalu na I. p. tak i w parterze, przyjmuje zamówienia na bankiety, wesela i t. p. od 16. listopada b. r. **KONCERT MUZYKI SALONOWEJ.** 714

Pięć żelazny Meteor lub Kosmos kupię. Zgłoszenie listow. do administracji pod „Meteor”.

KAMIENICA
II. piętrowa do sprzedania. Wiadomość g. od 3-4-tej. Chodkiewiczza 9. u dozorczy 7192

ŚRUBSTARI
styryjskie i paraboliczne, żelazo we wszystkich rozmiarów — poleca **M. KINERSKI** LWÓW Pasaż Mikolascha. 7203

Naczynie blaszane (bunika na mleko) 20-litrowa tanio do sprzedania. Wiadomość: Kopectowa Zarowia 4.

Suknia czarna, wełniana, zarękałek sobolowy, pied, kołnierzy futrzany, bućki żółte do sprzedania. Murarska 36, parter lewy od 3 do 5-tej. 7281

Galic. Karpacie Towarz. Hattowe w Glinib Marjampolskim poszukuje **urzędnika administracyjnego do kasy**, rutynowanej sily biurowej, posiadającej **gruntowną znajomość buchalterji i kasowości**. Warunki: Płaca według umowy, pomieszkowanie, opał, światło bezpłatne utrzymanie w kasynie urzędniczym. Kandydat musi być stanu wolnego i wykazać się świadectwami odbytej praktyki biurowej. — Podania wraz z referencjami przekładać należy do końca listopada br. Dyrekcji rafinerji nafty w Gliniku Marjampolskim. 7269

Zmiana lokalu. Magazyn i pracownia futer następcy Juliana Solika obecnie Władysław Solik tymczasowo przeniesiony został do nowego lokalu **Lwów, ul. Chorażczyzny I. 5. II. p.** Przyjmuje w komis futra używane, oraz kupuje lisy krajowe tchórze, tomaki itp. po cenach najwyższych. Krawiec damski na miejscu. Polecając się nadal taskawym względem Szan. P. T. Publi czności, kreś e się z szacunkiem: **WŁADYSŁAW SOLIK** Lwów ul. Chorażczyzny I. 5 7236

Magistrat król. stol. m. Lwowa.
L. M. 75.013/191.

Ogłoszenie licytacji.
Dnia 3. grudnia 1919. ewentualnie i w dniach następnych odbędzie się w Departamencie I. Magistrat (Ratusz II. p.) od godz. 9-ej rano do 1. po południu licytacyjna sprzedaż przedmiotów nieznanymi właścicielami, które z deponowano w Kasie miejskiej po koniec roku 1917.
Przedmioty te oglądać będzie można w dniach licytacji na miejscu sprzedaży. 7268

Do sprzedania rewolwer, system Brauning z 50 strzałami i uprząż na parę koni, okucle nikielwane. Wiadomość Nowy Świat 4, między 2-3. 7274

Krowa rasowa cielna, dająca jeszcze około 7 litrów mleka do sprzedania. Haszakiwicz, Asnyka 7. 7240

Pięć żelazny „Tantal” sprzedam. Tarnowskiego 93. 7212

Plaszcz selskinowy (biam), mało używany kupię i dobrze zapłać, również perły prawdziwe. Istownie w administracji „Doktorowa warszawska”. 7273

Kupię kurtkę zimową za gotówkę lub prowianty. Karol Moniak, ul. Listopada 7, III. p. 7278

Mieszkania.

Lokal sklepowy z 3-ma pokojami w śródmieściu do odstąpienia. Zgłoszenia pisemne do administracji pod „Lokal”. 7272

Szukam od grudnia 3-ch lub 4-ch pokoi z przynależnościami. Dam prowiant za wyszukanie. Zgłoszenia do dra Stobieckiego, Asnyka 2. 7231

Wydawnictwa Gwiazdkowe dla dzieci:
Balki Pana Jowialskiego K 14-—
Jadwiga z Łobzowa: Moja książka K 3-80
L. Rydel: Madojowe łozę w przygotowaniu K 21-—
Pan Twardowski K 21-—
Dla starszych:
L. Rydel: Betleem polskie K 48-—
A. Welański: Wojna polsko-rosyjska 1792 r. Kampała koronna K 58-50
Mała Biblioteczka:
Bandelaire: Drebnę poezję prozą K 12-—
Bieder: Poezję K 12-—
Jedlioz: Słoneczna pieśń, poezję K 12-—
Orzeszkowa: Myśli K 12-—
Pieniążek: Z dawnych lat. Nowele K 12-—
Tetmajer: K. Hacia. Poezję K 10-—
Noce letnie. Nowele. K 12-—
Woyczyński: Poezję K 12-—
Zbierzchowski: Impresje K 10-—
Żułowski: Pokłosie. Poezję K 12-—
Z domu niewoli. Poezję. K 12-—
Wszystkie wyżej przytoczone wydawnictwa są **ozdobnie oprawne** z wyjątkiem „MAŁEJ BIBLIOTECZKI” wszystkie **artyście ilustrowane.** Ceny podane są wraz dod. i przesyłką.
Księgarnia D. E. FRIEDLENA, KRAKÓW, Rynek 17. 4728

Kilku urzędników
władających dobrze językiem niemieckim, biegłych w pracy biurowej, możliwie obeznanych z handlem żelaznym przy mie Polskie Towarzystwo Handlowe, T. A. w Krakowie. Zgłoszenia osobiste w oddziale żelaza, ul. Sławkowska I. II. p. 7193

Grono inżynierów
i rządowo upoważnionych geometrów cywilnych założyło „Krakowską Spółkę Pomiarów i Parcelacji Ziemiann”. Stowarzyszenie zarejestrowane z ograniczoną poręką. Spółka wykonuje wszelkie pomiary, przeprowadza zdjęcia miast, parcelacje, komasacje itd. W sprawach meryniczych udziela wyczerpujących informacji. Adres Spółki: Ziemiann Kraków Kremerowska 10/I. Tel. 2550. 7285

L. 2812,19. Tustanowice, d. 15. listopada 1919.

KONKURS.
Na podstawie uchwały Rady przybocznej z d. 14. listopada 1919. rozpisuje się niniejszem **konkurs na posadę inspektora policji miejskiej w Tustanowicach.**
Kompetenci powinni dołączyć do podania: I. Metrykę urodzenia. II. Świadectwo moralności. III. Świadectwo z odbytych nauk. IV. Świadectwo z egzaminu kwalifikacyjnego na inspektora policji. V. Dowód że są obywatelami Polskimi. VI. Poświadczenie dotychczasowego zajęcia.
Komisarz rządowy: w Tustanowicach **W. Kobak.** 7283

OBUWIA
ogromny transport przywożem:
Buty z cholewami, także sznurowane francuskie, damskie luksusowe, najmodniejsze na karnawał, reduty, bale etc. ślubne, białe, wysokie i pantofelki, lakierki, damskie na niskich obcasach.
Dziecinne własnego wyrobu
Sportowe nieprzemakalne. Sztylpy i inne.
Pończochy skarpetki kamasze
Cen bez względu na strejk szweców w Królestwie i ogromną drożyzną nie podwyższylem.
Leon Teodor Skrzypczak
Magazyn obuwia — Pasaż Mikolascha.

„Kalka”
Pierwsza galicyjska fabryka chemicznego papieru Lwów, Kraszkich 18. 7009
podjęta na nowo fabrykacę. poleca: „Karbon” „Indygo” **Papier czerzynowy, pa afinowy i woskowy. Taśmy do maszyn.**

Kowalstwo imedia
Młoty i młotki
Wszelkie narzędzia
dla ślusarzy, kowali i t. d.
poleca **ANTONI HALSKI** Lwów, ul. Sobleskiego 5. 4580

Każdy palacz musi przyznać, że tutki i bibutki cygaretowe **„SOLALI”** są najlepsze. 2
Specjalista chorób skórnych i wenerycznych **Dr. A. SCHWARZ** sekundarjusz szpitala powszechn. ord. od 12-1 i 2-50-6 Lwów, ul. Kraszewskiego 11. part. 7174